

ADALET ve KALKINMA PARTİSİ T.B.M.M. Grup Başkanlığı
Tarih : 12.02.2008
Sayı : 114

10/151-4545/9819

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Ülkemizde mevcut tarihi ve kültürel varlıklarımız izinsiz ve kaçak kazılarla tahrip ve yok edilmektedir.

Başta Kastamonu'daki tarihi ve kültürel varlıklarımız olmak üzere, ülkemiz içinde ve dışında kültürel varlıklarımızın tespiti ve korunmaları için alınması gereken tedbirleri araştırmak amacıyla Anayasanın 98. ve TBMM İç tüzüğü'nün 104 ve 105. maddeleri uyarınca Meclis Araştırması açılmasını saygılarımızla arz ederiz.

1. Musa SIVACIOĞLU-Kastamonu
2. Mahmut DEDE-Nevşehir
3. Nurettin AKMAN-Çankırı
4. Zekeriya ASLAN-Afyonkarahisar
5. Nuri USLU-Uşak
6. İsmail ÖZGÜN-Balıkesir
7. Ahmet AYDOĞMUŞ-Çorum
8. Ali Rıza ALABOYUN-Aksaray
9. Enver YILMAZ-Ordu
10. Mehmet Emin EKMEN-Batman
11. Mehmet ERDEM-Aydın
12. Ramazan BAŞAK-Şanlıurfa
13. İsmail BİLEN-Manisa
14. Ayhan Sefer ÜSTÜN-Sakarya
15. Öznur ÇALIK-Malatya
16. Murat YILDIRIM-Çorum
17. Selami UZUN-Sivas
18. Mehmet ALP-Burdur
19. Haydar Kemal KURT-Isparta
20. Bayram ÖZÇELİK-Burdur
21. İsmail Hakkı BİÇER-Kütahya
22. Cafer TATLIBAL-Kahramanmaraş
23. Ahmet Erdal FERLAN-Nevşehir

Gerekçe:

Sit alanları, ülkemizin kültür ve tabiat varlıklarını koruma altına alarak gelecek nesillere aktarabilmek amacıyla 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu uyarınca Kültür Bakanlığınca tespit edilir ve Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulları kararıyla tescil edilir. Sit, 2863 sayılı Kanunda "tarih öncesinden günümüze kadar gelen çeşitli medeniyetlerin ürünü olup, yaşadıkları devrin sosyal, ekonomik, mimarî ve benzeri özelliklerini yansıtan kent ve kent kalıntıları, önemli tarihî hadiselerin cereyan ettiği yerler ve tespiti yapılmış tabiat özellikleri ile korunması gereken alanlardır" şeklinde tanımlanmıştır. Ülkemizde arkeolojik, doğal, kentsel, tarihî ve diğer olmak üzere, beş türde sit alanı bulunmaktadır.

Bakanlık tarafından tespit edilen bölgelerde kurulan koruma kurulları, sit alanlarının tescilinin yanında, kültür ve tabiat varlıklarının gruplandırılması, koruma alanlarının tespiti, geçiş dönemi yapı şartları, koruma amaçlı imar planları ve değişikliklerin onaylanması, korunması gerekli taşınmaz kültür varlıklarından özelliklerini kaybetmiş olanların tescil kayıtlarının kaldırılması, koruma alanlarıyla ilgili uygulamaya yönelik kararların alınması gibi görevleri üstlenmektedir.

Sit alanlarının tespitinde temel amaç, kültür ve tabiat varlıklarımızın korunması olmakla beraber, uygulama neticelerinin bu amacı temin edemediği görülmektedir.

Örneğin birçok medeniyete beşiklik yapmış Kastamonu'da, 1 inci derecede arkeolojik sit alanı olan Kastamonu ve Ağlı Kaleleri, Pınarbaşı İlçesi'ndeki Ilgarini Mağarası gibi tarihî ve kültürel varlıklarımız, yetkili organlardan usulüne uygun izin alınmadan veya kaçak kazılarla orijinalliği bozulmakta veya telafi edilemeyecek şekilde tahrip edilmektedir. Bu kabil örneklerle ülkemizin birçok yerinde rastlamak mümkündür.

Sonuç olarak, buradan hareketle başta Kastamonu'daki tarihî ve kültürel varlıklarımız olmak üzere ülkemiz içinde ve yurt dışında korunması gereken tarihi ve kültürel varlıklarımızın yeterince korunabilmesi, öncelikle bu değerlerimizin tespiti, yanlış uygulamalardan kaynaklanan tahriplerin önlenmesi, bilimsel uygulamaların önünün açılması ve alınması gereken diğer önlemlerin belirlenmesiyle mümkün olacaktır.

Bu amaçla, kültür ve tabiat varlıklarımızın korunması ve bu amaca yönelik sit alanı uygulamaları ile sit alanlarına yapılan usulsüz ve yetkisiz müdahalelerin Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından araştırılması ve mevcut durumun tespiti, kültür ve tabiat varlıklarımızın geleceğe taşınmasını sağlayacaktır.